



## רשות ההגבלים העסקיים

**החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן**

**פטור מאישור הסדר כובל**

**הסכם בין התעשייה האווירית לישראל בע"מ לבין אלביט מערכות בע"מ**

### **1. פתח דבר**

ביום 23 בדצמבר 2001 החליט הממונה על ההגבלים העסקיים לפטור הסכם בין התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "תע"א") לבין אלביט מערכות בע"מ (להלן: "אלביט") מקבלת אישור בית הדין. עיקרו של ההסכם בשיתוף פעולה בפיתוח מערכות למטוסים ללא טייס עבור משרד ההגנה הטורקי<sup>1</sup>. תוקפה של החלטת הממונה הוגבל לחמש שנים.

נוכח פקיעת הפטור טרם השלמת המיזם, כמתוכנן, הגישו הצדדים בקשה לקבלת פטור נוסף מאישור בית הדין וזאת לתקופה נוספת של המשך שיתוף הפעולה ביניהם. בקשה זו היא נשוא ההחלטה הנוכחית.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. בשל הנימוקים שיפורטו להלן מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), והכל בכפוף לאמור להלן.

### **2. ההסכם**

#### **2.1 הצדדים להסכם**

**תע"א** היא חברה ממשלתית, העוסקת, בין היתר בפיתוח, אמצעי לחימה, בייצורם, ובשיווקם.

**אלביט** היא חברה ציבורית הנשלטת בידי קבוצת פדרמן<sup>2</sup>, העוסקת אף היא בפיתוח אמצעי לחימה, בייצורם, ובשיווקם.

שתי החברות מתחרות ביניהן בארץ ובחו"ל על פרויקטים שונים בתחומי פעילותן.

---

<sup>1</sup> ראה החלטת הממונה מיום 23.12.2001, **הגבלים עסקיים**, 3012954

<sup>2</sup> באמצעות חברת מפעלי פדרמן בע"מ

## **2.2. ההסכם והחלטת הממונה**

עיקרו של ההסכם הוא בשיתוף פעולה בין הצדדים בתחום אספקת מערכות מטוסים ללא טייס ("מל"טים") למשרד ההגנה הטורקי. לצורך זה הקימו הצדדים להסכם שותפות בלתי מוגבלת בשם I.U.P מל"טים (להלן – "השותפות"), אשר השתתפה במכרז משרד הבטחון הטורקי לאספקת מל"ט. השותפות מוחזקת על ידי הצדדים בחלקים שווים. על פי ההסכם, השותפות תזמין אצל כל אחד מהצדדים מחצית מתכולות העבודה בפרויקט, ותעביר לכל אחד מהצדדים את חלקו היחסי בפרויקט מכל תשלום שיתקבל אצלה, בניכוי הוצאותיה.

החלטת הממונה מיום 23.12.2001 ניתנה נוכח פעילותן של חברות ישראליות נוספות בתחום המל"טים ומשהממונה מצא כי שיתוף הפעולה בין הצדדים להסכם הוגבל בעת מתן החלטתו לפרויקט אחד מחוץ לגבולות המדינה. עוד נמצא, כי פעילות המל"טים מהווה חלק קטן מפעילות הצדדים למיזם. מטעמים אלה לא קם חשש ממשי לפגיעה בתחרות בתחום המל"טים בארץ ולא נצפה כי למיזם המשותף תהיה השלכה על התחרות בין החברות בתחומי פעילות אחרים.

## **2.3 השתלשלות העניינים לאחר מתן החלטת הממונה**

בהמשך הדברים זכתה השותפות במכרז, ואולם חתימת ההסכם מכח המכרז התעכבה והושלמה רק בשנת 2005. מטעם זה, השותפות עתידה לספק את מערכות המל"ט רק החל מחודש יולי 2007 ואחריותה על המערכות תימשך עד ספטמבר 2010. בנוסף, התחייבה השותפות לתמיכה בתחזוקה לתקופה נוספת.

בקשת הצדדים לפטור את המיזם המשותף מאישור בית הדין לתקופה נוספת מתבססת על העיכוב בלוחות הזמנים של הפרויקט. שיתוף הפעולה המהותי בין הצדדים, החל, לשיטת המבקשים, רק עם חתימת ההסכם עם החברה הטורקית על בסיס הזכייה במכרז. בשלב הנוכחי, אי מתן פטור להמשך שיתוף הפעולה בין הצדדים עלול לגרום להם נזק תדמיתי וכספי חמור.

## **3. השפעת ההסכם על התחרות:**

3.1 בנסיבות דהיום לא מצאתי, כי העסקה נשוא בקשת הפטור מעוררת, כשלעצמה, חששות לפגיעה משמעותית בתחרות או להגבלתה. כאמור בהחלטת הממונה, היקף הפעילות המשותפת במל"ט, הוא מצומצם ביחס למכלול תחומי התחרות בין הצדדים למיזם וכאז כן עתה, חברות ישראליות נוספות פועלות במקטעים שונים בתחום המל"טים. יתר על כן, הפעילות המשותפת בין הצדדים כבר מצויה בעיצומה. הפסקת המיזם צפויה לגרום לצדדים נזק רב, אולם ספק אם תוכל להשיב את המצב לכפי שהיה ערב תחילת שיתוף הפעולה ביניהם.

3.2 יחד עם זאת, החלטה זו לא תהיה שלמה בלא התייחסות לתמונה הרחבה יותר של שיתופי פעולה בין הצדדים להסכם, הנמנים על שלוש התעשיות הבטחוניות הגדולות בישראל. מאז ניתנה החלטת הממונה בשנת 2001 התרחב שיתוף הפעולה בין החברות לתחומים נוספים, מעבר לאלה שעמדו לנגד עיני הממונה ערב מתן ההחלטה.

3.3 בהקשר זה תוזכר עסקת כור תעשיות בע"מ - אלביט, שנערכה בשנת 2005, ואשר הביאה את אלביט להחזיק ב- 70% ממניות חברת אלישרא מערכות אלקטרוניות בע"מ (להלן - "אלישרא"), כאשר יתרת מניות אלישרא מוחזקות על ידי אלתא מערכות בע"מ, שהיא חברה בת של תע"א.

ההחזקה המשותפת באלישרא עוררה חששות להפחתת התחרות בין קבוצת אלביט ובין קבוצת תע"א, בתחום הפעילות של אלישרא ובמכלול התחומים בהם פועלות שתי הקבוצות. לאור חששות אלה החלטתי ביום 27.11.2005 להתנות את אישור המיזוג בתנאים.

3.4 המשך שיתוף הפעולה בין הצדדים למיזם המל"ט, הגם שהוא תולדת עיכוב בלוחות הזמנים לחתימת ההסכם, אינו שיתוף פעולה יחיד בין הצדדים. הוא מצטרף למסכת הולכת ונרקמת של שיתופי פעולה, בין שניים מהמתחרים המרכזיים במגוון רחב של מוצרים ופרייקטים ביטחוניים. בנסיבות המקרה, ונוכח העובדה כי מדובר בהמשך שיתוף פעולה בפרויקט נקודתי שאושר בעבר על ידי הממונה, לא מצאתי להפסיק את שיתוף הפעולה המסוים הזה. תרומתו למארג הקשרים המתגבש בין תע"א לבין אלביט, תובא במניין השיקולים לגבי שיתופי פעולה ביניהן בעתיד.

#### 4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש למשך תקופת הפרויקט. למען הסר ספק יובהר כי החלטה זו אינה חלה על הרחבת שיתוף הפעולה בין הצדדים להסכם לפרויקטים נוספים בתחום המל"טים או להרחבת היקפו של שיתוף הפעולה הנוכחי.

אין בהחלטה זו כדי לפטור שיתופי פעולה או הסכמים אחרים בין הצדדים, מהצורך בפטור ספציפי או מאישור בית הדין.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על ההגבלים העסקיים

ירושלים, ל' כסלו, תשס"ז

21 בדצמבר 2006